

LENKAI SKELBIA, KAD LENKIJA NEAPLEIS T. SAJUNGOS

LENKIJOS AKCIJA ŽENEVOJE PATINKA VOKIETIJAI

ŽENEVA, rugs. 15. — Lenkijos užsienio reikalų ministeris Beckas gavo instrukcijų iš Varšuvos, kad jis verčiau neatsakytų didžiosioms valstybėms dėl tautinių mažumų globojimo.

Mfn. Beckas tad ir tyli Sąjungos suvažiavime. Tačiau jis viešai paskelbė, kad Lenkija neapleis T. Sąjungos. Vis gi, sakė jis, kad su tuo nesibaigia tautinių mažumų reikalas.

BERLYNAS, rugs. 15. — Lenkijos akcija T. Sąjungoje dėl tautinių mažumų daug patenkina Vokietijos vyriausybę. Tačiau, kad abi valstybės yra surištos tikrojo drauginumo saitais.

Spauda pareiškia, kad Lenkija pajudina didžiai opų santarvės ir Versalio sutarties klausimą, kuris pagaliau turės būti išspręstas vienaip, ar kitaip.

Kai kas spėja, kad Lenkija T. Sąjungoje stotasi pačios Vokietijos patariama.

UŽDRAUDĖ POLITINIUS MITINGUS

MADRIDAS, rugs. 15. — Kad apsisaugojus naujo radikalių sukilimo, Ispanijos vyriausybė uždraudė visam krašte turėti politinius susirinkimus.

Šis uždraudimas daugiausia nukreiptas prieš socialistus, komunistus ir sindikalistus.

MASKVA PRIPAŽINO KVIETIMĄ SAJUNGON

ŽENEVA, rugs. 15. — T. Sąjunga šiandien pagaliau pasiuntė Maskvą kvietimą, kad sovietų Rusijai įstotų T. Sąjungon. Už kelių valandų gautas palankus atsakymas.

DAUGIAU UŽ IZOLIA- VIMĄ

LONDONAS, rugs. 15. — Laikraštis Daily Express neseniai pasiuntė į 689,300 namų paklausimą, ar norima, kad D. Britanija pati save izoliuotų nuo visų sutarčių ir sąjungų su svetimais kraštais ir nieku būdu niekur nepanaudotų savo ginkluotą pajėgų, išėjus savo dominijų ir posesijų sangai?

Iš tų visų užklaustųjų apie 88 nušimčiai atsakė "taip."

DAUG BEDARBIŲ PRANCŪZIJOE

NĖRA DARBO, NUSIKRA- TO SVETIMSAIAIS PARYZIUS, rugs. 15. —

Prancūzijos viešųjų darbų ministeris A. Marquet paskelbė, kad didėja nedarbas krašte ir kad ateinanti žiema daugeliui žmonių bus tikrai nepakenčiama.

Po karo Prancūzija turėjo geruosius laikus, kada Vokietija mokėjo karo atlyginimą. Nebuvo pakankamai savų darbininkų karo išnaikintų plotų patvarkymui. Tad išleista daug kitų kraštų darbininkų.

Dabar apsižiūrėta, kad padaryta nepataisoma klaida, įsileidus galybes ateivių. Dėl jų patys prancūzai darbininkai neteko darbo.

Šiandien Prancūzija jau ima nusikratyti daugeliu svetimų darbininkų. Tačiau šio vis nepasitaiko. Karo išnaikinti plotai atstatyti ir nėra pakankamai darbo.

ISSIGELBĖJO ISKRITĘS IŠ AUTOMOBILIO

SAN ANTONIO, Tex., rugs. 15. — Du grobėjai nutvėrė turtingą prekybininką H. D. Snell iš Cordell, Okla., ir automobiliumi vežė kažkur slapton vieton, kad išgavus 50,000 dolerių išpirkimo.

Snell turėjo užristas akis ir paguldytas automobilį. Greitai važiuojant jam pavyko atsikratyti automobilio durėles ir pro jas išsiriti laukan. Piktadarijai to nepastebėjo ir nuvažiavo.

REIKALINGAS TARPTAU- TINIS BOARDAS

LONDONAS, rugs. 14. — Anadien prezidentas Rooseveltas paskelbė sumanymą, kad gaisrų išvengimui keleviniuose laivuose yra reikalinga laivų vidų išbaigti išimtinai metalu, taip kad nebūtų niekur jokio medžio. Net visas kresles ir kitokius daiktus galima gražiai iškloti asbestu.

[Anglijos laivų žymus architektas Sir Joseph Isherwood reikalauja, kad gaisrų laivuose išvengimui reikalinga sušaukti tarptautinę konferenciją ir sudaryti tarptautinį boardą. Šis boardas turėtų reguliuoti naudojamus ir statomus laivus taip, kad juose išvengus gaisrų galimybes.

Anot arkitekto, nėra koks painus darbas, kad sudaryti gaisrų laivuose išvengimui tarptautinį boardą.

SKAITYKITE "DRAUGĄ"

LENKAI GAVO ATSAKYMĄ

JIEMS NURODYTA, KAS DAVĖ LENKIJAI NE- PRIKLAUSOMYBĘ

LONDONAS, rugs. 15. — T. Sąjungos suvažiavime vakar Lenkija gavo tai, ko ji nesitikėjo dėl jos atsakymo pildyti tautinių mažumų globojimo sutartį.

Papildomomis žiniomis, prieš Lenkiją nusuko visos trys didžiosios valstybės: Anglija, Prancūzija ir Italija.

Smarkiausiai Lenkijai rėžė Anglijos užsienio reikalų sekretorius Simon. Tarp kitko jis sakė:

Pulkininko Becko kalba neturi būti praleista tylėjimu. Nėra galimybės nė vienai valstybei išsisukti iš tos rūšies prievolės, ypač pačiai vienai veikiant. Versalio taikos sutarties 93 straipsnis negali būti paneigtas. Šiuo straipsniu įsteigta Lenkijos valstybės. Tos prievolės yra susijusios su Lenkija ir nuo jos neatskiriamos, kadangi ji pripažino jas. Trys didžiosios valstybės — D. Britanija, Prancūzija ir Italija, pripažino ir patvirtino Lenkijai nepriklausomybę, kurios ji ilgus laikus neturėjo. Šiandien gi ta pati Lenkija jau pradeda šiautis prieš savo geradarius. Ji nori išsisukti iš tarptautinių prievolių ir išsizada jai duoto mandato globoti tautines mažumas. Mano vyriausybės pozicija yra ta, kad Lenkija nieku būdu negali išsisukti nuo Versalio sutarties sąlygų pildymo.

Kiek švelniau apie klaidingą lenkų nusistatymą kalbėjo Prancūzijos ir Italijos atstovai. Tačiau ir jie pareiškė, kad Lenkija negali išsisukti nuo tų prievolių.

Po tos pirties Lenkijos užsienio reikalų ministeris Beckas susisiekė su Varšuva. Jis klausė, ar jis turi į tuos puolimus atsakyti ir kaip turi atsakyti.

NUZUDĖ ŽMOGŲ, ZUDI-
KAS NUŠAUTAS

Barzdiskutyklon, 11857 So. Michigan ave., įsiveržė trys žudikai ir nužudė viduj buvusį miestinį darbininką J. Adduci, kurs užlaikė valgomųjų daiktų parduotuvėje, 117 gt. ir Prairie ave.

Išbėgę gatvės žudikai susidūrė su policijos seržantu Russel Richards. Pastebėję kovą vienas žudikas nušautas, o du paspruko. Manoma, vienas pasprukusiųjų sužeistas, nes sugriuvo ant automobilio laipto.

Nušautas žudikas yra Sam Bruno, 32 m. amž.

DAUG NACIŲ PALEIDŽIAMA

JIEMS REIKIA VALYTI SAVO ĮDIRBTUS LAUKUS

VIENA, rugs. 15. — Austrijos vyriausybė paleidžia iš kalėjimų daug nacių, kurie buvo suimti per pastarąjį sukilimą.

Naciai paleidžiami tuo tikslu, kad jie grįžtų namo ir gautų progos ten gelbėti javų valyti, ypač Styrijos provincijoje, kur trūksta lauko darbininkų.

Kai kurie aukštesnieji nacių vadai dar nepasaukti teisman, kad atsakyti už vadovavimą sukilimui.

TUKSTANČIAI DARBININKŲ NEGAUNA ATLY- CINIMO

MASKVA, rugs. 15. — Laikraštis "Trud" iškėlė aiškėn, kad tukstančiai bolševikų darbininkų įvairiose pramonės šakose ilgoką laiką negauna atlyginimo už darbą ir verčiami skurdžiai gyventi.

Dalykus staigiai. Kai kurie pramoninių šakų trustai nebepajėgia nustatyti amynbos daugio padaryti ir išbankų negauna fondų, iš kurių mokamas atlyginimas.

Daugely vietų darbininkai neapmokami, sako laikraštis, dėl pačių valdininkų apsilėidimo.

ŠAUKIAS KITŲ UNIJŲ PAGALBON

WASHINGTON, rugs. 15. — Tekstilų darbininkų streiko komitetas nusprendė kreiptis į transportacijos darbininkus, kad jie atsakyti transportuoti iš kitų kraštų pristumjamus tekstilų produktus.

Komitetas skelbia, kad kasdien vis didesnis darbininkų skaičius prisideda prie streiko.

SUSIDAUŽE AUTOMO- BILIAI

Oakley ave. ir 23 place skersgatvyje ši šeštadienį susidaužė ir apvirto du automobiliai. Rodo abu negreitai važiuojo, kada įvyko nelaimė. Ne vienas važiuojusiųjų nesužeistas, bet abi mašinos daug nukentėjo.

BERLYNAS, rugs. 15. — Vokietijoje gyvenimas brangsta, o darbininkams atlyginimas mažėja.

Keturi plėšikai apiplėšė Spice restoraną, 540 W. Lake gat.

TEKSTILIŲ STREIKININKAI NUSISUKO PRIEŠ JOHNSONĄ

Reikalauja, kad N R A admini- stratorius atsistatydintų

WASHINGTON, rugs. 15. — Tekstilų darbininkų streiko komitetas reikalauja, kad NRA administratorius Johnson atsistatydintų.

Komitetas pareiškia, kad jis netinkamas būti administratorium, jei kišasi į streiko reikalus. Ir priduria, kad jis pats peržengia su tekstilų darbininkais padarytą sutartį.

NEW YORK, rugs. 15. — NRA kodų autoritetų (vykdytojų) susirinkime NRA administratorius Johnson sakymas prakalbą pareiškė, kad tekstilų darbininkų unija su savo streiku absoliučiai lauzo sutartį, padarytą su vyriausybe birželio mėnesį, kada buvo pasirašyta streikuoti.

Jei organizuotas darbas tik tiek įvertina daromas sutartis, sakė Johnson, tai pasirodo, kad su tos rūšies organizacijomis neįmanomas sutarčių darymas, nes jos negali būti atsakingos už savo darbus.

Johnson pranešė, kad jis rekomenduoja krašto darbo patariajam boardui padaryti planą, kurio šiaandieninės visos lokalinės ir kompanijų unijos turėtų būti pakeistos pramoninių unijomis, kad kiekvienoje didžiojoje pramonėje būtų viena unija.

Amerikos Darbo federacijos viršininkai denuncijuoja ir puolą Johnsoną, kad jis be jokio pamato ima kištis į tekstilų pramonės darbininkų streiką.

PABALTIO PRIEŠAI TURI NUTILTI

RYGA. — Ryšium su pa-

rafinuota Rygoje Baltijos valstybių santarvės sutartimi, J. Annakas Zinas rašo: "Baltijos valstybių sąjungos ir jų artimo bendradarbiavimo idėja yra taip sena, kaip ir pačios šios valstybės. Pasiryzimas, su kuriuo Baltijos valstybės siekė šio klausimo išsprendimo, nežinint visų sunkumų, įrodė šio bendradarbiavimo reikalmi. Mūsų priešais, kuriems mūsų nepasiekiamai visuomet atnešdavo džiaugsmo, turi dabar nutilti. Nors sutarties tekstas dar nepaskelbtas, tačiau jau galima konstatuoti, kad nauja sutartis visai maža kuo skiriasi nuo latvių estų vasario sutarties. Vienintelis skirtumas yra specifinių klausimų pasiskirstymas. Latvija ir Estija neturi jokių specifinių klausimų.

Specifinę problemą turi tik tai Lietuva, būtent, Vilniaus problema. Iš Latvijos ir Estijos pusės čia bus išlaikytas griežtas neutralumas.

Mes, tačiau, tikimės, kad šis klausimas anksčiau ar vėliau ras taikingą išsprendimo būdą. Rygos sutartis, tarsi toliau laikraštis, yra pagrindas, ant kurio gali būti išugdyta Pabaltės sąjunga. Įdomu, esą, kad sutartis numato galimumą prisidėti ir kitoms valstybėms. Čia pirmoje eilėje, pasak laikraščio, turima galvoj Suomija ir Lenkija. Pastaroji, laikraščio nuo mone, galės prisidėti tikrai

po Vilniaus konflikto likvidavimo. Suomija, esą, paskutiniiais metais žymiai suartėjusi su Estija ir Latvija. Žinoma, dar nesaugoma taip toli, kad galima būtų laukti Suomijos prisidėjimo artimiausiu laiku. Vis dėlto, laikraštis konstatuoja faktą, kad sutartyje yra numatytas Pabaltės santarvės išplėtimas į šiaurę ir į pietus.

"Susitarimą su mūsų Lietuvos broliais mūsų visa tauta priims su tikru ir giliu pasitenkinimu. Tai yra pirmas didelis žingsnis. Mes neabejojame, baigia laikraštis, kad po jo seks tolesni žingsniai, kol nebūs sukurta Pabaltės sąjunga."

MAZINAMA IZANGA PARODON

Nuo šio antradienio į pasaulinę parodą jaunimas iki 18 m. amžiaus bus įleidžiamas tik po 10 centų įžangos. Suaugusiems ir toliau paliekama 50c. įžanga.

DĖL 6 DOL. NUZUDYTAS

Plėšikas gatvėje užpuolė cemento darbininką J. Carlsoną. Pareikalavo pinigų. Carlson turėjo su savimi apie 6 dolerius ir piktadariui pasipriešino. Jis mirtinai persautas.

SAN SALVADOR, Salvadoras, rugs. 15. — Guatemala respublikoj sušaudyta 9-ni sukilimo vadai.

"DRAUGAS"

Leidžia kasdien, išskyrus sekmadienius.
 PRENUMERATOS KAINA: J. Amerikos Valstybės:
 — \$4.00, Pusei metų — \$3.50; Trims mėnesiams — \$3.00; Vienam mėnesiui — 75c. Kitose valstybėse:
 — Amerikai: Metams — \$7.00; Pusei metų — \$4.00.
 — 50c.
 Užsienio kaimo prisilaukimo pareikalavus.
 Adresuoti ir korespondentams raštų negrąžina.
 Negrąžina tai padaryti ir neprisiunčiama tam tikslui.
 Reklamos priima — nuo 11:00 iki 12:00 val.
 Reklamai skelbiami dienai priimami iki 5 val. popiet.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND

Published Daily, Except Sunday.
 SUBSCRIPTIONS: One Year — \$4.00; Six Months — \$3.50; Three Months — \$2.00; One Month — 75c.
 — One Year — \$7.00; Six Months — \$4.00; — 50c.
 Advertising in "DRAUGAS" brings best results.
 Advertising rates on application.
 "DRAUGAS" 2334 S. Oakley Ave., Chicago

DIENOS KLAUSIMAI

MOKYMAS IR AUKLĖJIMAS

Šiuo svarbiu klausimu "M. L." tarp ko to yra rašoma:

Tėvai, Valstybė ir Bažnyčia iš mokslus laukia jaunimo laukia dorovingų sūnų bei dukrų ir gerų piliečių. Tačiau nevisuomet tos viltys išsipildo. Kartais išėję net aukštesnės mokyklos žmonės pasižymi nedorovingumu, pasidaro dideli tikėjimo prieštai. Tokie žmonės atneša skaudų nusivylimą tėvams, Bažnyčiai, tampa našta Valstybei ir visuomenei. Nepakankamai turime pavyzdžių, kaip kaimo ir aukštus mokslus išėję žmonės baigia gyvenimą kalėjime, o kartais ir dar liūdniau.

Kodėl taip atsitinka? Kodėl kartais ir mokyta žmogus padaro dar blogiau, negu nemokytas? Čia reikia atminti vieną dalyką: pats mokslas gali būti pranks geram ir blogam tikslui, žiūrint, kaip tas mokytas žmogus buvo auklėjamas, kieno ir kaip tas mokslas buvo perteikiamas, religinės ar bedievybės dvasia mokykloje viešpatavo. Visi tokie ir panašūs dalykai apsprendžia, kaip tos mokyklos žinios bus gyvenime panaudotos ir koks bus to mokyto žmogaus pats gyvenimas.

Tėvai jau iš pat kūdikiystės vaiką pradeda auklėti ir mokyti tokioje dvasioje, tokiam tikėjime, kokio yra jie patys. Bet kai vaikas auga, reikia jam teikti platesnio mokslo, žinoti, aišku, kad čia jau tėvai tam tikri, nebenturi nei priemonių, nei laiko, nei žinojimo. Jie atiduoda vaiką mokyklai, kad jai mokytojai mokymo darbe tėvus pavadintų. Bet čia tėvų pareigos anaiptol nesibaigia. Jie turi žiūrėti, kad juos pavaduoja mokytojai tvarkytų mokymo ir auklėjimo darbus taip pat religinėje dvasioje, kaip tėtai būdavo daroma vaikų namuose.

Bažnyčia taip pat negali pasitenkinti keletomis tikyboms pamokomis. Jai pridera žiūrėti, kad ir visas mokymo darbas būtų parsunktas tikėjimo minties, kad patys mokytojai draugytų iš vaikų širdžių Dievo ir artimo meilės, kad savo asmeniniu gyvenimu mokytojai būtų geru pavyzdžiu.

Ypač mūsų laikais turėtų visi susirūpin-

ti tinkamu jaunosios kartos mokymu ir auklėjimu. Naujoji gyvenimas state žmogaus dorovei didžiausius pavojus. Tame įvairiame, visokių išradimų ir pasigymų kupiname gyvenime skatinamas ir ras greičiau pralobti, turėti rūmus, automobilius, skaniai valgyti ir dar skaniau gerti, važinėti po gražias šalis ir maudytis sūriuose, rūgėtuose ir dar kitokiuose vandenyse. Tie viliojimai dažnai ir pradžioje tuos, kurie neturėjo gero dorovinio išauklėjimo, kurie nustojo tikėjimo, neteiko gilesnio gyvenimo supratimo, kuriems ribus kasnė pasidarė viso gyvenimo tikslas. Jei jie begaudydami tą menkumą, trapią apgaulingą žemišką laimę ir nesuklupo ir nepraužo galutinai, tai visvien iš tokių siaurų savanaudžių ir trumparegių mažą paguodą ir Valstybei ir Bažnyčiai ir tėvams.

Tebūnie mūsų krašto visos mokyklos tokios, iš kurių išeitų ne paliegliai savanaudžiai, ne iškrypėliai, ne dvasios ligoniniai, o stiprios, kilnios, skaisčios asmenybės, tėvų Bažnyčios ir tautos pasididžiavimas.

NEPATIKO

Mūsų pasakytas teisybės žodis socialistams, suvylusiems lietuvių visuomenę ir savo bendradarbius, dirbusius ALTASS komitete, nepatiko. Mes taip ir manėm, kad nepatiks. Mat, teisybė akis bado. Socialistų geltonlapis sako, kad "Marijonų organas" rodo iltis. Ne, ponai socialistai, jis ilties nerodo, tik pasako jūsų klaidas ir nesugebėjimą išvesti ligi galutinio pradžio darbo. Jūs pasitemėte į savo rankas antrojo transatlantinio skridimo kontrolę, jūs drebėjote, kad kas jums jos nepaveržtų, visuomenė jums davė aukas, bet jūs nepajėgėte laiku priruošti lėktuvo, kad antrąjį skridimą siimt įvykdyti.

Darius ir Girėnas beveik išimtinai savo pastangomis surinko apie aštuonis tūkstančius dolerių ir jiems tos sumos užteko tinkamai ir laiku lėktuvą transatlantiniam skridimui priruošti. Jums visuomenė sudėjo apie trisdešimt tūkstančių, bet darbo nepadarėte. Nepadarėte dėl to, kad jums labiau rūpėjo savo laikraštį išleisti, negu pats skridimas.

Pilsudskis buvo sumanęs prisiusti Ameriką visą eilę žmonių, kurie šviestų ir mokyti šio krašto lenkus. Bet Amerikos lenkai, visų kupo Rhode lūpomis, atsakė: mes ligi šiol apsiėjome be mokytojų iš Lenkijos, apsiėjome ir ateityje. Toks atsakymas Lenkijos diktatoriui, be abejonės, nepatinka.

Kas kart labiau aiškėja, kad baisioji okeano tragedija, kurioje žuvo apie pusantro žemio žmonių, įvyko iš priežasties laivo valdovybės apsilaidimo, nedrausmingumo. "Morro Castle" tarnautojai ir jo savininkai dėl to turės atsakyti.

Prezidentas Ant. Smetona, sulaukęs 60 metų amžiaus, iš to džiaugsmo išleido "manifestą" — dar labiau suvaržė spaudos laisvę Lietuvoje. Tai turėtų bus pirmas panašus įvykis istorijoje.

Naikina Švietimą Vilniaus

Krašte

Užgrobė Vilniaus kraštą lenkai pradėjo persekioji visokį lietuvišką judėjimą. Taip pat jie naikino ir trukdė lietuvių kultūrinį gyvenimą. Dar pačioje pradžioje Vilniaus krašte buvo keli šimtai lietuviškų pradžios mokyklų, kelios gimnazijos, mokytojų seminarijos ir suaugusiems mokyti kursai. Pamažu ir masiniais atsitikimais Vilniaus okupantai sunaikino visą lietuvišką švietimą, brūdami savo lenkiškąjį.

Vilniaus krašto lietuviškas mokyklas steigdavo ir išlaikydavo lietuvių švietimo draugijos. Jų žymiausias yra "Rytas" ir "Kultūra". To krašto lietuviškuose sodžiuose dar prieš keletą metų abi draugijos turėjo daugiau, kaip 100 lietuviškų pradžios mokyklų. Tačiau lenkų nuolatiniams persekiojimams lietuviško švietimo priejo ligi to, kad emė masiniai uždarinėti lietuviškas mokyklas. Pamename, kad 1927 metais lenkai Vilniuje uždarė vienintelę lietuvių mokytojų seminariją, kad lietuviai negalėtų pasiruošti savo mokykloms tinkamų mokytojų. Tuo pačiu laiku buvo uždaryta keliasdešimt lietuviškų pradžios mokyklų.

Šių mokslo metų pradžioje abi Vilniaus krašto lietuvių švietimo draugijos turėjo tik apie 20 mokyklų. Teoriškai jos turėjo mokyklų dar antrą kiek. Tačiau tos mokyklos jau visiškai neveikia.

To viso lietuviškų mokyklų mažėjimo Vilniaus krašte priežastimi yra neteisingai lietuviams taikomi lenkų valdžios švietimo įsakymai. 1922 metais lenkų švietimo ministeris išleido įsakymą, kad naujai statomose mokyklose būtų įrengti visi patogumai ir higieniškas. Tačiau tas įsakymas neličia senuose butuose esančių pradžios mokyklų. Tačiau žemesnioji lenkų švietimo valdžia su tuo įsakymu prasielkia ir reikalauja, kad lietuviškos mokyklos būtų atžvilgiu būty lygios naujai pastatytioms lenkiškoms mokykloms. Gi į senuose butuose esančias

lenkiškas mokyklas nekvepia jokio dėmesio ir jokių patogumų nereikalauja. Lietuvių švietimo draugijos negali naujų mokyklų statyti ir nemato iš to jokios naudos, nes mokyklos buto klausimas nėra vienintelė lietuviškų mokyklų naikinimo priežastis.

Kita priežastis, tai yra lenkų švietimo valdžios išgalvoti vadinamieji mokytojų moralinės liudijimai. Mat, mokytojas prieš skiriant jį į mokyklą turi iš lenkų administracinės valdžios gauti ištikimumo liudijimą. Tačiau lenkai lietuviams mokytojams tokio liudijimo visai neduoda, nors mokytojai ir būty tinkamiesi. O ne moralinės liudijimo mokytojai neturi.

Taip pat Vilniaus krašto lietuviams mokytojams daug kenkia ir visokių vizitatorių "akies" neturėjimas. Nors mokytojas ir jo mokykla yra pavyzdžiausia, tačiau po vizitatoriaus apsilankymo jis iš pareigų atleidžiamas. Žodžiu, iš lietuviškų mokyklų lenkų valdžia daug daugiau reikalauja, negu iš lenkiškų valdiškų mokyklų, nes lietuviškas privatinis mokyklas ji laiko prabangos dalyku.

Jeigu lenkų švietimo valdžia teisingai vykdytų visus lenkų švietimo įstatymus, tai net sulig paskutiniomis oficialios lenkų statistikos, lietuviai Vilniaus krašte turėtų turėti apie 310 savo mokyklų. Tačiau dabar, kaip jau sakėta, lietuviai turi tik apie 20 tokių mokyklų.

Nors lenkai lietuviškas mokyklas uždarinėja, tačiau su si prate lietuviai tėvai reikalauja, kad naujos mokyklos būtų steigiamos. Jie savo vaikų į lenkiškas nenori leisti, nes žino, koks vaikams išaukštinimas gresia. Nebodami jokių pabaudų ir net kalėjimo, Vilniaus krašto lietuviai geriau moka pabaudas, bet savo vaikų lenkinti neleidžia.

Lietuviškų mokyklų mokytojai savo darbą dirba su pasisventimu, nors jiems nėra

Medelis ir Keli Sodninkai

Gležnutis kažin koks medelis
 Sau dailiai augo šalia kelio.
 — Ve, sako vienas sodininkas:
 — Medeliui vieta ši netinka!
 Aš persodinsiu jį prie tako...
 Ir taip padaro. Antras sako:
 — Aš jį perkelsiu ten į daržą.
 Prie tako nuo galvijų dar žus!...
 — Ne, darže... tik kopūstų vieta...
 Trečiasis taria: — Įmsiu tuoj jį
 Perkelsiu čion, jis bus palietas...
 Vėl medį rauna, prakaituoja!
 Nūn sodininkas laukia vaisiaus...
 Medeliui metų daug suėis jau...
 Siemet... Vadinasi, viltys, jūs čia...
 Ašai pabaigsiu — visai tuščios!...

Imigrantų Problemos

Duplikatas Pilietybės Popery

Klausimas. Išsiėmiam pirmas popierius pereinamais metais, bet per gaisrą jos dingio. Kur galiu gauti duplikatą ir kiek man kaštuos?

Atsakymas. Nauju įstatymu, nuo balandžio 21 d., 1934 m., kaina už duplikatą pamestų arba sunaikintų pirmų popierių arba naturalizacijos sertifikato yra \$1.00 (vietoj \$0.00, kiek praityje reikalavo). "Pirmų popierių" duplikato aplikacijos turi būti pasiūstos į District Director of Naturalization savo distrikte, ant formos 2300, kurią formą galima gauti bile Naturalizacijos ofise.

Apie kompensaciją

Klausimas. Ar galima paduoti kompensacijos prašymą New Yorko valst., jeigu sužeidimas darbo įvyko prieš daug mėnesių?

Atsakymas. Nauju New Yorko valst. įstatymu, sužeistas darbininkas arba kiti, jo naudai, turi pristatyti parašytą dokumentą apie jo nelaimę dar

užtikrinto rytojaus. Šalutinis suaugusiųjų lietuvių švietimo darbas varomas per spaudą lietuviškas draugijas, skaitklas, suaugusiems kursams ir t.t. Prie dabartinių sąlygų girdėti, kad lenkų valdžia yra nusistatęsi netolimoje ateityje visiškai panaikinti Vilniaus krašto lietuviškas mokyklas. Tai būtų skaudžiausias lietuviams smūgis ir jų tautiško judėjimo žymus užgnaužimas.

rdaviui ir industrialiam komisijonieriui bėgy trisdešimt dienų po sužeidimo. Bet nepristatymas tokio pranešimo nesulaiko aplikanto nuo padavimo prašymo bėgy vienų metų. Jeigu darbininkas turi gerą priežastį, tai Industrial Board pailgina prašymo padavimą iki dviejų metų.

Hawaii salos

Klausimas. Daug skaitome laikraščiuose apie prezidento Roosevelto aplankymą Hawaii. Kokie yra santykiai tarpe tų salų ir J. A. Valstijų? Kiek gyventojų Hawaii salos turi ir kokios yra svarbiausios industrijos?

Atsakymas. Hawaii salos, dvidešimt iš viso, užima 6,400 ketvirtinių mylių žemės ir sudaro, nuo 1900 m., J. A. Valstijai. Vyriausias pirmininkas salų yra gubernatorius, kurį paskiria J. A. V. prezidentas, bet kurio paskyrimą turi užgirti Senatas. Įstatymdavytė yra rankose legislatoros, susidedančios iš Senato iš 15 narių ir Atstovų Buto iš 30 narių. Galvos teritorinių departamentų būna gubernatoriaus paskirtos, bet turi užtvirtinti teritorijos Senatas. Iš viso salos turi 380,000 gyventojų. Suvirš du trečdaliai gyventojų japonai, po jų seka filipinai. Svarbiausia industrija yra cukraus ir, antra, auginimas ir konservavimas ananasų (pineapple).

Jei žmonės bus ežiai — pikčiurnos, pasaulis nesusilauks ramybės ir taikos. Taigi, būk švelnus ir taikus.

Tsb.

E. Rude's

EMILIJUS

ARBA SAVO SŪNAUS PERSEKIOTOJAS

(Iš vokiečių kalbos vertė J. Navickas)

(Tėsinys)

KALPURNIJUS: Pasigailėk vargšo vaikel!

EMILIJUS: Taip pat ir aš esu tėvas ir kaip tik tavo sūnus manąjį išplešė. Jis atiduos mano sūnų, aš atiduosiu savo. Atveskit belaisvius! Jūs visi, kurie palijatės tėvo skausmais, kuris yra prierastas smerkti savo sūnų, užimkit vietą ir būkit liudininkais! (visi sėda).

VI SCENA

Virginijus, Oktavijus, keturi kareiviai ir buvusieji

KALPURNIJUS (skuba prie sūnaus): Mano sūnau! (Apkabina jį). Išsivadėk nuo mano mirties, tada aš vėl tave gausiu.

EMILIJUS (stoja): Jūs čia žiūrėte, kaip deka Virginijus čia atvesk!

Jo tėvas turi pasmerkti jį kaip krikščionį. Iš tiesų jis tai užsipelnė. Bet jį nesuprantat kaip galingai tėviška meilė kovoja mano širdy. Šiam karui tarp priešinų jaunučių, tarp meilės ir pareigos, negaliu aš ilgai priešintis. Aš pykstu, bet tada man vėl gailla: aš tikinasi nugalėti ir esu pats nugalėtas. Aš leidžiu dēlo jums spręsti, tuomi jūsų sprendimas paremtų manąjį, ir kad mano sūnaus mirtis nekristų ant manęs vieno, jo tėvo. (Sėda).

BRUTAS: Visą nuspręsta keletu žodžių. Abu yra krikščionys ir dēlo turi mirti.

EMILIJUS: Kaip romėnas aš tam pritariu; bet meilė atsistoja tarpe ir sako: Elkis kaip tėvas, būk kilnus!

LIUCILLIUS: Pabandyk dar kartą prikalbėti; jei jie pasiduos ir nusiilenks dievams, bus išgelbėti.

KALPURNIJUS: Štai yra dievų pavelskiai, aukurai ir smulkalas. Mano sūnau! (Jaukiai dūva). Tavo Emlijau! (Jaukiai gieda). Tavo gėrybų!

OKTAVIJUS: Niekados neuždėsiu savo Dievo.

VIRGINIJUS: Ar aš turiu būti menkėnis? Niekados, niekados.

EMILIJUS: Virginijau, tu mano patikintų dienų viltie, pasiduok! Mes, trupuči smulkalo ant aukuro ir būsi laisvas ir laimingas visą savo gyvenimą.

VIRGINIJUS: Aš negaliu; aš esu krikščionis.

EMILIJUS (stoja ir eina prie Virginijaus): Aš nelaimingas, ten mano žmona, kuri apskaidino mano gyvenimą, jos netekau, ar turiu aš čia vienas likęs pasmerkti savo sūnų? Matyti mirštant žiurė mirtimi? Dėl šių asarų dėl šios išmėlės dėl tavęs baltos galvos, dėl tavo motinos, dėl savo tėvo, kuris puola prie tavo kojų (klaupta) iš širdies tavęs meldžiu pasiduok!

VIRGINIJUS (tyli).

KALPURNIJUS (Oktavijui): Žiūrėk Oktavijau, kiek atneša tau aukų, kiek surinkta tau turtų! Ar tu nori jų netekti? Pasiduok, o mano tėvų ir patėvių dvasios smilksnys.

OKTAVIJUS: Ne, tėve! Aukso aš galiu netekti kiekvieną akimirka; turtą kurį aš gausiu per savo mirtį pas Dievą turėsiu amžinai.

EMILIJUS: O mano sūnau! Ar tu nori mano vardui užtraukti amžiną gėdą?

VIRGINIJUS: Pasaulis mėgsta pasmerkti. Mirsiu aš kaip krikščionis, taigi aš tau neužtrauksiu jokią gėdą, bet pagyrimą ir garbę.

EMILIJUS (skausmingai): Ach Virginijau! Ach mano sūnau. Kas bus su tavo tėvu? Vienas, visų apleistas, sudrauskta širdimi, kur jis pasidės? Kas, kas atims jam gyvybę? O mano sūnau, tik sakyk! Tik vieną žodelį... sakyk, kad tu išsivadai Kristaus!

LIUCILLIUS (pats sau): Kokia meile nedėkingam sūnui!

VIRGINIJUS (liūdnai): Tėve, aš negaliu.

EMILIJUS (stoja įpykęs): Niekše! Nevadink mane daugiau tėvu! Aš atsižadu, aš praeikiu tavę! (Eina savo vietą).

VIRGINIJUS: O mano tėve! (seka)

tėvą; tas jį atstumia; Virginijus klaupia) O mano Dieve! Aš jaučiu, kad svyruoju!

EMILIJUS: Išveskite jį!... Aš nenoriu jį daugiau matyti; aš nesu jo tėvas. (Taip pasukęs užsidengia veidą).

VIRGINIJUS: Stipriųjų Dieve, duok man jėgos šiam dideliui bandymui! (Du kareiviai jį išveda).

VII SCENA

Buvusieji be Virginijaus

EMILIJUS (Oktavijui): Tu mano sūnaus suvedžiojo.

KALPURNIJUS: Tai ne jis.

BRUTAS: O tai jis... jis pats tai pripažino.

OKTAVIJUS: Taip, taip; aš prikalbinau Virginijų būti krikščionin, aš tuo ir giriuosi.

KALPURNIJUS: Oktavijau, ką tu darai?

EMILIJUS: Kalpurnijau, ar tu ir dabar gali liūdyti? Juk jis pats tai viešai pripažino, ir pakanka, kad sulig įstatymu būtų pasmerktas. Teisėjas negali daryti kitokio sprendimo.

(Daugiau bus)

A.L.R.K. Federacijos Sekretoriaus Raportas 24 Kongresui

(Tęsinys)

Išsklausius N. C. C. M. valdybos raportą, paaiškėjo, kad ir amerikoniškai savo veikime turi panašius sunkumus, kaip ir mūsų Federacija.

Ir jų veikimas ne visur randa pritarimo ir finansinės paramos. Mat, grynai idėjinis darbas dar ne daug kur tēra įvertinamas ir suprantamas.

Beje, šioje N. C. C. M. konvencijoje padaryta pradžia kovai prieš nepadorumus filmose.

Vajus ir Publikacija

Ir šiais metais, kiek tik galėdami, stengėmės judinti mūsų visuomeninį veikimą. Laikantis valdybos nutarimo, gavėnjos metu buvo vedamas veikimo ir spaudos vajus. Tiesa, ne visur, tačiau kai kuriose kolonijose toks vajus įvyko. Kur jis įvyko, ten sustiprėjo Federacijos skyriai, platesnė visuomenė su pažindinta su Federacijos vedamais darbais. Katalikiški laikraščiai taip pat, kiek buvo galima, praplatinta.

Sekretoriatas stengėsi atsiliepti spaudoje į visus svarbesnius visuomenės klausimus. Gana dažnai buvo rašoma katalikiškojo veikimo ir įvairiais taltiniais reikalais. Šiais metais tą darbą dirbti padėjo ir pirmininkas dr. A. Rakauskas. Jis keliais atvejais atsiliepė spaudoje svarbesniais klausimais.

Vedant publikaciją, neužmiršta populiarizuoti ir kitos idėjinės organizacijos: LRKSA, L. Vyčiai, Moterų Sąjunga, L. D. S., Lietuvių Katalikų Studentų Organizacija. Raginta remti Marianopolio Kolegiją, Šv. Kazimiero ir Šv. Pranciškaus Seserų vienuolynai. Taip pat prašyta, kad kolonijos minėtų Lietuvos spaudos laisvės atgavimo 30 metų sukaktuves.

Aš šia proga turiu pareikšti padėką lietuvių katalikų laikraščių redaktoriams, kad jie dėjo Federacijos raštus ir kad padėjo vesti mūsų organizacijos publikacijos darbą.

Ekskursija į Lietuvos Eucharistinį Kongresą

Šią vasarą, birželio 29 — 30 ir liepos 1 d. Kaune įvyko pirmas Lietuvos Tautinis Eucharistinis kongresas. Federacijos centro valdyba matė reikala, kad ir Amerikos organizuoti lietuvų katalikų visuomenė tame kongrese būtų atstovaujama. Dėl to nutarta rengti ekskursiją gegužės mėn. 26 d. Skandinavų linijos laivu "Frederick VIII". Sekretoriatas atspausdino ekskursijos lapelius, posterius ir juos paskleidė po visas kolonijas. Taip pat visiems klebonams išsiuntinėjo laiškus, prašant paremti ekskursijos reikalą. Tačiau iš prieštasties blogų metų ir dolerio susmukimo nedang teatsirado važiuojančių, bet vis dėlto susidarė grupelė žmonių,

kurie mus atstovavo istoriškame Lietuvos Eucharistiniame kongrese. Sekretoriatui šiuo reikalu taip pat nemažai teko padirbėti.

Vilnius ir mes

Aš spėju, kad tol, kol Federacija pasiliks gyva kaip organizacija ir kol Vilnius nebus atvadnuotas, Federacijai visada rūpės tas svarbiausias mūsų tautos klausimas. Nėra kitos lietuvių organizacijos Amerikoje, kuriai tiek daug rūpėtų Vilniaus atvadavimo reikalai, kiek rūpi Federacijai. Kaip ir kas met, ir šiemet sekretoriatas paragino kolonijas minėti spalio 9 d. (Vilniaus gedulo dieną) ir beveik visi Federacijos skyriai ir apskrčiai tai padarė, parinkdami ir šiek tiek aukų vilniečiams lietuviams sušelpiti. Tuo būdu palai-koma gyva Vilniaus vadovavimo idėja amerikiečių tarpe ir net anglų spandoj pasigirsta balsų, stojančių už lietuvių teises į Vilnių.

Šių metų pradžioje, Vilniaus kraštą buvo ištikęs badas, kuris labiausiai palietė lietuvių. Sekretoriatas keliais atvejais ragino visuomenę sušelpiti badaujančius Vilniaus krašto lietuvių.

Centro valdyba aukų į Vilnių siuntė dvejais atvejais: vieng kartą \$90.00, kitą — \$115.00. Daug kolonijų aukas pasiuntė tiesiog į Vilnių arba Vilniui Vaduoti Sąjungai. Kaune, Federacijos skyriai beveik visi laikė drausmės ir savo surinktas aukas siuntė per savo centrą. Už tai jie verti padėkos ir pagyrimo.

Šį pavasarį po Amerikos kolonijas važinėjo Vilniui Vaduoti Sąjungos atstovai — kan. prof. F. Kemėsis, prof. B. Vitkus ir P. Babickas. Nors jie neturėjo Lietuvos Katalikų Veikimo Centro įgaliojimo, vienok Federacija jų misiją rėmė, nes ji buvo svarbi. Prieš pat atvykstant svečiams, buvo susidariusi labai nepalanki jų misijai atmosfera, dėl to centro valdyba turėjo šaukti specialią susirinkimą, kad svečių atsilankymo klausimą tinkamu būdu išspręsti. Nuodugniai klausimą apsvačius, buvo priimta tokia rezoliucija ir spaudoje paskelbta:

"Susirinkimas, plačiai apsvaustęs Vilniui Vaduoti sąjungos atstovų: kan. F. Kemėsio, prof. Vitkaus ir p. Babicko atsilankymą Amerikon klausimą, vienbalsiai priėmė tokį nutarimą:

"Kadangi Am. L. R. K. Federacija yra ne tik religiniu, bet ir tautiniu Amerikos lietuvių katalikų centru, kuris visada rūpinosi lietuvių tautos, ypatingai Vilniaus vadavimo reikalais, renkant tam tikslui aukas spalio mėn. 9 d., vasario 16 d. ir kitomis progomis, vedant propagandą už Vilnių, tiek per lietuvių, tiek per kitatautų spaudą;

Kadangi 1932 m. Federacijos kongresas Federacijos skyriams uždėjo ypatingas pareigas dirbti Vilniaus vadavimo darbą, pavadino juos Vilniui Vaduoti Sąjungos skyriais ir tai padaryta su prof. M. Biržiškos, Vilniui Vaduoti sąjungos pirmininko, žinia;

(Daugiau bus)

KAIP MAN PATINKA

Rašo Andrius Snipas

KĄ ŽINAU APIE SAVO PAŽISTAMUS

KAD Pranas Ždankus, buvęs "Vyties", redaktorius, dabar dirba banke, Marijampolėje, Lietuvoje.

KAD artistas Justas Kudirka, N. P. P. S. parapijos vargonininkas, Chicago, Ill., yra artimas giminaitis a. a. rašytojo Vico Kudirkos.

KAD elicagietės mokytojos Ona ir Eugenia Jovaišaitės jau antrą kartą vieši Lietuvoje.

KAD J. Kazanauskas buvo pirmasis L. Vyčių Chicago apskrčio choro pirmininkas, 1918 m.

KAD Maironis savo poemoje "Jaunoji Lietuva" apdainuoja amerikietį, kun. Antaną Miluką?

KAD South Chicago varg. K. Gaubis muzikos mokslo įgijo komp. Pocius Beethoven konservatorijoje; buvo chorvedžiu L. Vyčių 36 kuopos, Brighton Park.

REMKITE KATALIKISKĄJĄ SPAUDĄ

LIETUVIAI DAKTARAI: AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI:

DR. P. ATKOČIŪNAS

DENTISTAS
1446 SO. 49th ST., CINCINNATI, ILL.
Utar., Ketr. ir Pėtn. 10—9 val.
2147 SO. HALSTED ST., CHICAGO
Paned. Sereid. ir Subat. 2—9 val.

Dienoms Tel. LAFayette 7593
Naktims Tel. CANal 0402

DR. A. J. JAVOIS

Office: 2643 W. 47th Street
Val.: 2 iki 5 popiet, 7 iki 9 vak.
Nedėlioje pagal sutartį

Office Tel. REPUBLIC 7696
Res. Tel. GRÖvehill 0617
7017 S. FAIRFIELD AVE.

DR. J. J. SIMONAITIS

2423 W. MARQUETTE ROAD
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Val. 2-4 ir 7-9 vak. Ketr. 9-12 ryto
Nedėlioje aštuntar

Tel. CANal 6122

DR. G. I. BLOŽIS

DENTISTAS
2201 W. Cermak Road
(Kampas Leavitt St.)
Valandos: Nuo 9 iki 12 ryto
Nuo 1 iki 8 vakare
Sereidof pagal sutartį

Tel. CANal 6122

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 W. Cermak Road
Valandos 1—3 ir 7—8 vak.
Sereidomis ir Nedėliomis pagal sutartį

REZIDENCIJA
6631 S. California Ave.
Telefonas REPUBLIC 7669

Office: Tel. LAFayette 4017
Res. Tel. HEMlock 6286

DR. A. G. RAKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 ARCHER AVE.
Office valandos: 2-4 ir 6-8 val. vak.
Residencijos Office: 2656 W. 69th St.
Valandos: 10-12 ir 8-9 val. vak.
Sereidomis ir Nedėliomis pagal sutartį

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Tel. VIRginia 0036
Office val.: 2-4 ir 6-8 p. m.
Nedėliomis pagal sutartį

Tel. Office BOULEvard 5913—14
Res. VICTORY 2343

DR. A. J. BERTASH

Office val. nuo 1-3; nuo 6-10-8-10
756 W. 35th Street

Tel. CANal 0257 Res. PROspect 6659

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 SOUTH HALSTED STREET
Residencija 6600 So. Artesian Ave.
Valandos: 11 ryto iki 4 popiet
6 iki 8:30 vakare

Tel. LAFayette 7650

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4140 Archer Avenue
Val.: 2-4 ir 7-9 val. vakare
Res. 2136 W. 24th St.
Tel. CANal 0402

Office Phone PROspect 1025 Res. and Office 2359 So. Leavitt St. CANal 0706

DR. J. J. KOWARSKAS

PHYSICIAN and SURGEON
2403 W. 63rd St., Chicago
OFFICE HOURS:
2 to 4 and 7 to 9 P. M.
Sunday by Appointment

DR. STRIKOL'IS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Ave.
OFISO VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 vak.
Nedėliomis pagal sutartį
Office tel. BOULEvard 7626
Namų Tel. PROspect 1930

Tel. BOULEvard 7042

DR. C. Z. VEZEL'IS

DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Val.: nuo 9 iki 8 vakare
Sereidof pagal sutartį

DR. J. RUSSELL

Lietuvis Chirurgas ir Gydytojas
2515 WEST 69th ST.
Of. ir Res. Tel. HEMlock 6141

Valandos:
2-4 popiet; nuo 6-8 vakarais

Office Tel. Wentworth 6326

Res. Tel. Hyde Park 2291

DR. SUSANA A. SLAKIS

MOTERŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
6990 SOUTH HALSTED ST.
Valandos: 1 iki 4 popiet, 7 iki 8 vak.
Išskyrus Sereidomis

PATAISYMAS

Sheboygan, Wis. — "Drango" No. 209 korespondencijoje apie A. Skirio su E. Čizauskaitę vestuvės pasakytą, kad jau nosios tėveliai iškėlė vestuvių puotą. Prie vestuvių puotos prisidėjo abiejų: jaunosios ir jaunojo tėveliai. Ten buvęs

DR. A. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
X-SPINDULIAI
3051 West 43rd St.
(Prie Archer Ave. netoli Kedzie)
Valandos: nuo 2 iki 5 val. vakare
Sereidomis ir nedėliomis pagal sutartį

DR. A. P. GURSKIS

DENTISTAS
4204 ARCHER AVE.
corner Sacramento
Val.: nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak.

DR. VAITUSH, OPT.

LIETUVIS OPTOMETRICALLY AKIŲ SPECIALISTAS
Patengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skausmams, svajimo akių apsimenimo, nerovotumo, skaudama akių kairių, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Priešingai teisingai akinimas. Visuose atsitiktiniuose egzaminavimas daromas su elektrine, parodančia mažiausią klaidą. Speciali atyda atkreipiamas į mokyklos vaikus. Kreivios akys atitaisomos. Valandos nuo 10 iki 8 v. Nedėlioje nuo 10 iki 12. Daugely atsitiktinių akių atitaisomos be akinų. Kalbos pigiau kaip pirmiau.
4712 SO. ASHLAND AVE.
Phone Boulevard 7589

25 METŲ PRITYRIMO

Pritaikyme akininių dėl viso-kių akių. Ekspertas tyrimo akių ir pritaikymo akininių.

DR. JOHN SMETANA

OPTOMETRISTAS
1801 S. ASHLAND AVENUE
Platt Bldg., kamp. 18 st.
2 aukštas

Pastebėkit mano iškasas

Valandos nuo 9:30 ryto iki 8:30 vakaro. Nedėliomis nėra skirtų valandų. Room 8.

Phone Canal 0523

ĮVAIRŲS DAKTARAI:

DR. CHARLES SEGAL

OFISAS
4729 So. Ashland Ave.
2 lubos
CHICAGO, ILL.
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėliomis nuo 10 iki 12 valandai dieną.
Telefonas MIDway 2860

Res. Phone ENGLEwood 6641 Office Phone TRIangle 0044

DR. A. R. McGRADIE

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
7850 So. Halsted Street
ROOM 210
Val.: 2-4 ir 7-8 val. vakare

Ofiso Tel. CALumet 6593 Res. Tel. DRExet 9193

DR. A. A. ROTH

Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Moteriškų, Vyriškų, Vaikų ir visų chroniškų ligų
Ofisas 3102 So. Halsted St.
Kampas 31st Street
Valandos: 2-4 popiet, 7-9 val. vak.
Nedėliomis ir šventadieniais 10—12

DR. MAURICE KAHN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4631 SO. ASHLAND AVE.
Tel. YARds 0994
Res.: Tel. PLaza 2400
Valandos:
Nuo 10-12 v. ryto; 2-3 ir 7-8 v. v.
Nedėliomis nuo 10 iki 12 diena

VENETIAN MONUMENT CO., INC.

Išdirbėjai aukščiausios rūšies Paminklus ir Grabinius

Didžiausia paminklų dirbtuvė Chicagoje

Suvis 50 metų prityrimo

Pirkite tiesiai iš dirbtuvės ir taupykite pinigais

Mes atlikome darbus daugelį lymenų Chicagoje Lietuvių.

527 N. WESTERN AVE.

arti Grand Ave.

Telefonas SEEley 6103
Chicago, Illinois

Visi Telefonai:

Yards 1741-1742

LAIDOJAM PIGIAU NEGU KITI

Ambulance Patarnavimas Dieną ir Naktį
Moderniška Kópelyčia ir Vargonai Dykail

J. F. EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius per 30 Metų
4605-07 So. Hermitage Avenue

ROSELLI BROTHERS, INC., PAMINKLŲ DIRBĖJAI

Specialistai šiklime ir išdirbtme visokių rūšių paminklų ir grabinių.
Mūsų šeimyna specializuojasi šio darbe per šešias kartas.
Veskite paminklų reikalus tiesiai su pačiais išdirbėjais.

MOUNT CARMEL KAPINĖS

Vienas blokas i rytus nuo didžiulių vargų

HILLSIDE, ILLINOIS

Trys telefonai:
Res. PENSACOLA 9011
BELMONT 2465
Office: HILLSIDE 2245
Viscint Roselli, secr.

GRABORIAI:

LACHAWICH IR SONOS

LIETUVIAI GRABORIAI
Patarnauja laidotuves kuopigiancia Reikale maldziu aidseukit, o mano darbu busite ugnadedinti
2314 W. 23rd Pl., Chicago
1439 S. 49th St. Cicero, Ill.
Tel. CICEro 6927

Tel. LAFayette 2572

J. Liulevicius

Graborius ir Balsamuotojas
Patarnauja Chicagoje ir apylinkėse
Didelė ir grafi Kópelyčia dykai
4028 Archer Ave.

Telefonas YARds 1138

STANLEY P. MAZEIKA

GRABORIUS
Turis automobilius visokiems reikalams. Kaina prieinama.
3319 Lituanica Avenue
Chicago, Ill.

ANTANAS PETKUS

GRABORIUS
Kópelyčia dykai
1410 SO. 49th COURT
Cicero, Illinois
Phone Cicero 2109

A. MASALSKIS

GRABORIUS
3307 Lituanica Ave.
Tel. Boulevard 4139

SIMON M. SKUDAS

GRABORIUS ir BALSAMUOTOJAS
Patarnavimas geras ir nebrangus
718 West 18th Street
Telefonas MONroe 3317

J. F. RADZIUS

Inc.
LIETUVIŲ GRABORIUS
Patarnauja už \$25.00 ir aukščiau
Moderniška Kópelyčia dykai
666 W. 18th St. Tel. CANal 6174
Chicago, Ill.

I. J. ZOLP

GRABORIUS ir LAIDOTUVIŲ VEDEJAS
1646 West 46th Street
Tel. BOULEvard 5202—4412

JUOZAPAS EUDEIKIS

IR TĖVAS

Jeigu norite dailumo ir nebrangumo laidotuves... Pašaukite...

REPUBLIC 8340

5340 So. Kedzie Ave.
(Neturime sąryšių su firmos tuo pačiu vardu)

VIETINĖS ŽINIOS

KERTINIS AKMUO DARIAUS - GIRĖNO PAMINKLUI

Sutvarkius galutines apyskaitas, paminklo komiteto posėdy rugsėjo 11 d. paaikšėjo, kad pelno paminklo fondui davė šie renginiai: 1) gegužinė Oaks Parke birž. 24 d. — \$368.52, 2) Darius - Girėno žuvimo minėjimas McKinley Parke liepos 17 d. — \$110.50 (iš lėšoms skirto Margučio leidinio ir fotografijų), 3) Lietuvių Diena Harlemo aerodrome rugs. 5 d. — \$572.70. Iš viso \$1,051.72.

Fondo kasininkas J. Krotkas pranešė, kad paminklo fonde jau yra \$6,502.58. Be to jis pranešė, kad Lietuvių Amerikos Piliečių klubas (Manchester, N. H.) siuntė per ALTASS auką (\$4.00) Darius Girėno paminklui ir reikalavo kvito iš fondo. Fondo globėjai tuo reikalu teiravosi ALTASS

centre, kuris pareiškė, kad tokios aukos negauta. Nesusipratimams išvengti visi Darius - Girėno gerbėjai prašomi aukas siųsti tiesiai Darius - Girėno paminklo fondo kasininkui, kaip jau buvo ne kartą skelbta: Mr. J. Krotkas, c/o Metropolitan State Bank, 2201 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Komitetas nutarė statyti \$10,000 vertės paminklą naujausioje ir gražiausioje Chicago lietuvių kolonijoje — Marquette Parke, kaip Chicago miesto valdžia dar anksčiau siūlė. Kertinis akmuo bus šį rudenį padėtas. Visų kolonijų lietuvių prašomi padėti galutinai išugdyti fondą ir greičiau pastatyti mūsų didvyriams gražų paminklą jų gyvenamajame mieste!

P. Jurgėla

IS AVIJACIJOS LAUKO

PARASIUTININKAMS EMS PAGERBTI ŠOKIAI IR BALIUS

Lietuvių Aero klubas rengia didelį balių su šokiais pagerbimui tų draugų, kurie taip gražiai pasirodė Lietuvių Dienoje, Harlem ave. aerodrome, šiais metais. Du vyrų klubai draugai ir net keturios draugės mergaitės lietuvių ir lietuvių stebino milžiniška mišią savo nepaprastu drasumu. Jie visi po vieną buvo iškelti į padangę apie 20,000 pėdų aukštumoje su lėktuvu ir iš ten su parašutais atliko labai pavojingą žygį. Nepaisant pavojų, jie gražiai ir saugiai nusileido.

Reikia pažymėti ir tas faktas, kad Julijonas Urbanas, jo sesutė ir kitos 3 mergaitės pirmą kartą šoko su parašutu ir tai beveik be prisirengimo.

Taigi, mums lietuviams reikia didžiulio, kad savo tarpe turime tokių draugų avijacijos dirvoje. Užtai pagerbime tas drąsioles mergaites ir drąsuolius vaikus už jų pastangas ir parodykime, kad mes mokame įkainuoti rimtesnius jų žygius bei tokius darbus, kurie kelia mūsų tautos vardą.

Parašutininkų baliuje turime progos susipažinti su tais drauguoliais bei drauguolėmis ir taipogi susipažinsime su lietuvių lakūnais, kurių Chicagoje jau yra apie dešetka. Dar turim priminti, kad Ona Myeritė ir Stasė Balčiūnaitė netik yra drąsios, bet ir muzikės; jos begalo gražiai armonikų duetu griežia. Tame vakare jas galėsime matyti griežiant.

VYRAI — ATYDA!

Štai yra specialia pranešimas, kuris bus domus kiekvienam vyrui, kuris pasako "vėdarą" ir jaučia reikimą tam tikro galviančio TO-NAJO. Kad suteiktų galimumą išsiaiškinti, kurie dėl kokios nors priežasties atidėjo užsakyti

Nuga-Tone

teador nuo distributorių: J. Gedyto-
jau preakripija dabar parduodama
visose valstybinėse. Vienas Doleris
už mėnesio treatment — būkite sa-
vimi gausite butelį šandien — ga-
rautootas.

ŽMONIŲ BALSAS

APIE BANKIETUS IR PROGRAMAS

Bankietai rengiami įvairiais tikslais, visokiomis okazijomis, kad pamintėti sukaiktis, pagerbti asmenis, padaryti pelno; o sukviesiems svečiams duoti malonumo ir smagu laiko praleidimą.

Nežiūrint kokia okazija būna rengiamas bankietas, vis tik gali būti malonumo ir naudos. Tačiau mūsų lietuvių bankietai būna nemalonūs, įkyrūs, nepakenčiami. Tą padaro ne svečiai susirinkę, bet bankietų rengėjai, geriau sakant, programų sudarytojai. Žmonės, kurie gali ir mėgsta dalyvauti bankietuose, pasisvečiuoti, smagiai praleisti laiką, nebegali pakęsti to "lietuviško" nepunktualumo ir nuobodžių programų.

Garsina pradžia 6 val., o pradeda 9 val. Programa su Jaro iš tiek dalyvių, kiek komisi-
ja gali gauti apsiimančių dalyvauti. Nėgana to, programos vedėjai dar pridūda visą virtinę vardu, kuriuos reikia išsukti ką nors pakalbėti. Nė, ir kalba. Kalba galėdami, kalba negalėdami, dažniausia ilgai, nuobodžiai su bereikalingomis pasakomis, tarsi sukviesiems būtų įdomu ir malonu klausytis atsikartojančių — išdrikusių minčių, o gal, tik tuščių žodžių.

Užsibaigus bankietui ir programai jau po vidurnakčio, skirstydami žmones vietoje, džiaugtis išpučiais ir smagus laiko praleidimu, rūgoja, pyksta, net išsižada daugiau eiti į bankietus, vien dėlto, kad reikia ilgai laukti ir kad ilgos ir nuobodžios programos. Argi ne taip yra? Tačiau rengėjai vis tą patį daro ir skundamies vargsta, kad pakviesti atsisako eiti į bankietą. Kamgi malonu sėdėti vienoje kietoje vietoje net penkis ar šešias valandas? Jaunimo labai mažai ateina į mūsų bankietus, dėl to, kad jie nuobodūs, kad ilgos programos, ir kad nėra pasilinksminimo. Net senos, bobutės rūgoja, kad nusibosta ir prailgsta.

Laikas padaryti didelę permainą bankietų bei programų rengime. Kaip garsinama, tuo laiku ir pradėti, kad užkandžiai su programa neužimtų daugiau kaip vieną valandą ir pusę, kad nebūtų šaukiami kalbėti tie, kurie nežino ką kalbėti; jei nedraudžiamas laikas, kad būtų muzika, pasiūlyti pasilinksminimo ir laiko pasisvečiuoti. Tokia tvarka rengiant bankietus bus lengviau sukviesiems svečius ir daugiau bus naudos.

Kun. A. Linkus

nr. 11, Ch. Krasauskis ir 4) lovos užtiesalą — nr. 37, E. Stravens.

Likusios dovanos bus laimėtos kitu atveju.

K-to sekr. P. Jurgėla

Mylėk ir kas tinkama daryk, t. y. kas tikrai myli, tas blogo nepadarys.

Mano Dievas ir mano viskas — nuolat sakykim.

TOWN OF LAKE ZINELES

Lottie Dauksaitė linksmiai praleido atostogas po Washington, D. C., Baltimore, New York ir kitose vietose. Iš profesijos L. Dauksaitė yra slaugė, dirba Sv. Kryžiaus ligoninėje. Be to, L. Dauksaitė yra dainininkė.

Sv. Kryžiaus parap. rengiasi prie paskutinio šmet pikniko, kuris įvyks rugsėjo 23 d., Vytauto darže. Nenuilstanti veikėja Gedvilienė vėl sunkiai dirba; jai padeda O. Budnaitė. Jos kolektoja po biznesierius reikalingų piknikui daiktų. Prašomi biznieriiai prisidėti.

Sv. Kazimiero Akad. Rėm. centro išvažiavime rugsėjo 30 d., Vytauto darže, skyrius rengiasi turėti bingo party. Gaminama gražių dovanų. Piknike bus visokių įvairenybių. Kas atvažiuos, negailės.

Raportieris

IS POLITIKOS LAUKO

LIETUVIŲ DEMOKRATŲ DIENA

Lietuvių Demokratų Lyga Cook County smarkiai rengiasi prie Lietuvių Demokratų Dienos, kuri įvyks rugs. 23 d., 1 val. popiet, Ryans miškuose, prie 87-tos ir S. Western ave. Šios dienos komitetas deda daug pastangų, kad pirmutinis lietuvių politiniame gyvenime nuotykis pasiliktų demokratų istorijos lapuose, kaip pasekmingiausias lietuvių demokratų išvažiavimas.

Jau yra pakviesti ir pasižadę dalyvauti patys stambiaji Chicago ir Illinois demokratų vadai ir valdininkai. Gu bernatorius Horner, majoras Kelly, generalis prokuroras Otto Kerner, valstijos prokuroras Thomas Courtney, teisėjas Edmund Jarecki, ald. Toman, M. Flynn ir kiti.

Programa bus begalo turtinga ir įvairi. Šokiams gresera muzika. Dovanų yra virš šimto: sieninių elektrinių laikrodžių, lempų, gerimo, skrybelių, kojinių, pirštinių, lietsargių ir net gyvų daiktų.

Ižangos nebus, bet reikia įsigyti tikieta dėl dovanų. Tikietai po visas kolonijas dykai dalinami.

Dr. J. P. Poška

KATALIKAI ATBUNDA

Brooklyn, N. Y. — Maspeth L. I. (Brooklyno priemiestis), katalikai tartum ant žemės kamuolio "nepriklausomybę" būtų gavę. Kokius tik parengimus padaro, tai svietelio pilna. Dabar renkama aukos naujos bažnyčios statymui. Sakoma, jau \$5,000.00 surinko, o visai neseniai pradėjo tą darbą. Vyrai darbuojasi, bet ir moterys nešiojasi įvairias knygas. Darbas eina kaip iš pypkės.

Atkėlus į Apreiškimo parapiją kun. N. Pakalnį, tikrai netikėtini dalykai pradėjo dėtis. Bažnyčioj matosi stambūs biznieriiai, siuvėjų kontraktoriai, net buvę laisvamaniai.

Buvo surengta vakariinė priėmimui kun. N. Pakalnio ir kun. Kartavičiaus. Žmonių netilpo į salę.

Forest Parke buvo išvažiavimas. Tūkstančiai žmonių buvo. Sako, gryno pelno liko su viršum \$200.00.

Varg. Jankus su parapijos chorų padainavo keliolika lietuvių dainelių.

Parapijos komitetas dirba išsijusęs.

Piknikas rugsėjo 9 d., Klaščiaus parke nustebino visus. Svietelio suplaukė apie 2000. Pritrūko gėrimo ir valgio.

Buvo "balsavimai" dėl "katalianų" ir "karalienės". Išrinko "karaliumi" Andriūną, o "karalienę" Stagnėvičienę. Balsas buvo vienas centas, bet kas norėjo už ką balsuoti, tai pirkė po daug balsų ir iš to susidarė suvirš \$200.00. Kiti įplaukė nuo tikietai ir kitokių pramogų. Sakoma, gryno pelno liko suvirš \$400.00.

P. CONRAD

FOTOGRAFAS
Atidare nuosavą, modernią studiją su Hollywood stiliaus.
420 WEST 63rd ST.
Englewood 5340-5343

Crane Coal Co.
5332 So. Long Ave.
Chicago, Ill.
TEL. REPUBLIC 4499

Katris perkate anglis iš draiverių, siūkite juos į CRANE COAL CO. Gausite geresnę anglis už mažiau pinigų.

POPIERUOJAM ir PENTUOJAM

Atliekame visus namų dabindmo darbus. Darbas pigus ir užtikrintas. 1934 m. popieros rolė — \$2.

JOSEPH AUGATIS
1608 S. 50th Ave. Cicero, Ill.
Tel. Lafayette 5716

ALEX ALEŠAUSKAS and SON

Furniture and Piano Movers
Seniausias Lietuvis Moveris Chicagoje
7100 SO. TALMAN ST.
7126 SO. ROCKWELL ST.
Tel. REPUBLIC 5099-5051
Mes parduodame anglis šilumoms kaitinti. Pouchontas M. R. \$7.00 tonas.

INSURANCE NOTARY PUBLIC
PERKAM LIETUVIŠKUS BONUS
REAL ESTATE — SIUNCIAM PINIGUS Į LIETUVĄ
LAIVAKORČIŲ AGENTŪRA
Prisirašykite į Mūsų Spulką. Teisingumu Pamatuosite Biznis
2608 WEST 47th STREET Tel. LAFayette 1083

Lietuvių kalbos įvedimas į parapijos mokyklą sujungino lietuvių. Iš to prasidėjo žmonių lankymas visų parengimų; grįžo net tie žmonės, kurie seniai buvo bažnyčią apleidę.

Dabar tik ir skamba: kun. Pakalnį, kun. Balkūnas ir jų vikarai.

P. M-la

SUSITUOKĖ

Toronto, Ont. — Rugsėjo 8 d. susituokė torontiečiams gerai žinomas veikėjas, ilgas meilus buvęs Sv. Jono Kr. pašalpinės draugijos sekretorius ir daug padėdas dirbti visame katalikų veikime Pranas Kundratas su V. Bepirštaite. Vedybos įvyko lietuvių bažnyčioj.

Vestuvių puota buvo jaunosios tėvelių namuose. Dalyvaavo gražus būrelis svečių. Jaunosios tėveliai seniai čia gyvena ir turi daug draugų, pažįstamų.

Jaunavedžiai apsigyvens pas jaunosios tėvelius.

Jaunai porei linkime saulėtų dienų.

E. N.

VIENA, rugs. 14. — Praneša, kad makedoniečių revoliucionierių vadas Ivan Michailov iš Bulgarijos paspruko į Turkiją.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "DRAUGĄ"

PAJIESKOJIMAS

KAJATONAS MARTINAITIS, Vanslovistų kaimo, Skirsnemunės parapijos, Raseinių apskr. mirė nepersejamai ir paliko kiek turto. Jo žmona, apie 12 metų prastalino nuo jo su Krantinėnu Gardausku ir pasidėmė su saviu valkui, dabar jie gal' būt apie 24 metų amžiaus. Nežinau po kokia pavarde jie gyvena — Martinaitis ar Gardauskas. Kas žino kur tokią šeimą rasdamas, prašau pranešti, arba patį lai atsiųskite.

MRS. ANELĖ BIRUCKĖ
VACIKIAUSKAS
1010 So. 51 Court, Cicero, Ill.

PILITYBĖS PAMOKOS

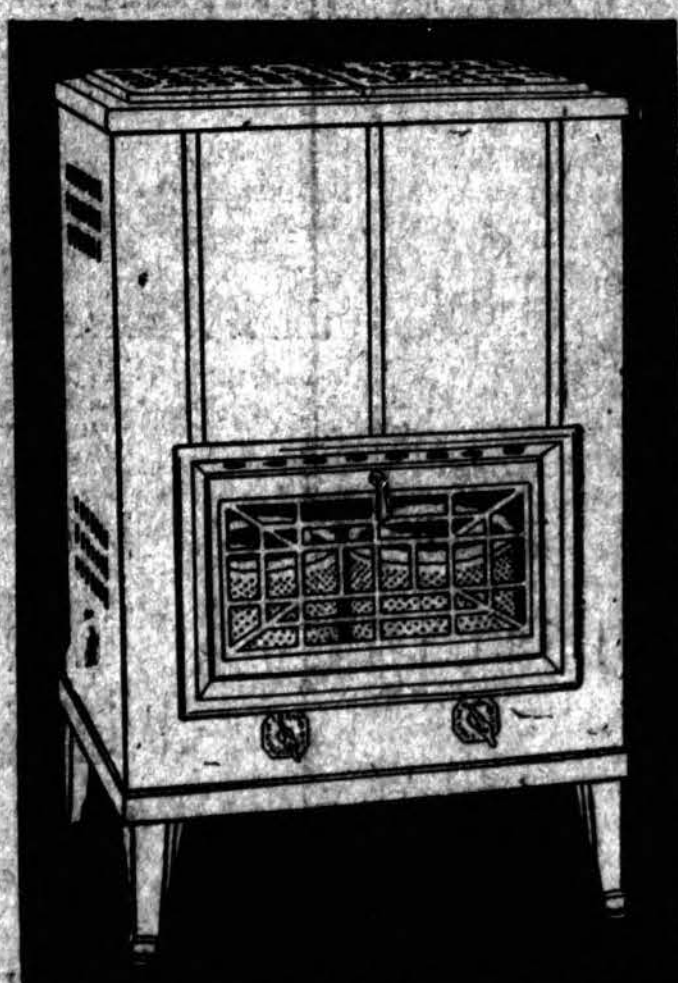
prasidės ketverge, rugsėjo, (September) 20-ta, 1934, 7:30 valandą vakare

JOSEPH J. GRISH,
4631 South Ashland Ave.
Telef. BOULEVARD 2800

JOHN B. BORDEN

Lietuvis Advokatas
2201 W. Cermak Road
(West 22nd St.)

(Metropolitan State Bank Name)
Valandos kasdien nuo 9 iki 5
Penedžio, Sevedos ir Pėtnyčios vakarais 6 iki 9
Telefonas CANAL 1175
Namai: 6459 S. Rockwell St.
Telefonas REPUBLIC 9600

OIL BURNERS

Nauji moderniški Pečiai apšildymui kambarių. "Oil Burners" dega su aliejum. Stabų užlaiko vienodai šiltą, nereikia nei anglių nei pelenų nešti. Duoda sanitarišką sveiką šilumą

KAINUOJA PIGIAU KAIP ANGLIAI

Kainos po \$39.50 iki \$99.00 sulig didumu ir gražumo padarymo.
Pamatykite didelį pasirinkimą Budriko Krantuvėje.
Telefonas: Boulevard 8167

Jos. F. Budrik, Inc.
3417-21 So. Halsted St.
Telefonai: BOULEVARD 4705-8167

Lithuanian Radio Hour every Sunday from 1:00 to 2:00 P. M., over WCFL, 970 K., radio station.